

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 253/08-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. augusta 2008 predbežne prerokoval sťažnosť R. K., Š., zastúpeného advokátom JUDr. V. K., M., pre namietané porušenie jeho základného práva na majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. D 2085/2000, Dnot 363/2000 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. K. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júna 2008 doručená sťažnosť R. K., Š. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. V. K., M., pre namietané porušenie jeho základného práva na majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. D 2085/2000, Dnot 363/2000.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Porušovateľ základného práva... začal dedičské konanie o novoobjavenom majetku v r. 2000 pod sp. zn.: D 2085/2000, Dnot 363/2000, a uvedené dedičské konanie doteraz nebolo právoplatne skončené. Uvedeného dedičského konania som účastníkom ako dedič. Počas tohto osemročného obdobia som sa neustále stretával s tým, že porušovateľ základného práva vydával nesprávne uznesenia o prejednaní dedičstva, ktoré odvolací súd vždy zrušil a vec vrátil porušovateľovi na ďalšie konanie. Mám zato, že porušovateľ základného práva porušil moje základné práva a slobody.“

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Konaním Okresného súdu v Žiline vo veci vedenej pod sp. zn.: D 2085/2000, Dnot 363/2000 bolo porušené právo sťažovateľa podľa ust. čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako aj ustanovenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 150.000,- Sk, ktoré je Okresný súd v Žiline povinný sťažovateľovi vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.

Porušovateľ je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu JUDr. V. K., a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Na základe výzvy ústavného súdu, aby sťažovateľ preukázal, že využil možnosť poskytnutú mu ustanovením § 175zb Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), odpovedal sťažovateľ listom z 10. júla 2008, v ktorom uviedol:

„Podľa ust. § 175zb OSP súd môže odňať vec poverenému notárovi, ak napriek predchádzajúcemu upozorneniu spôsobí zbytočné prietahy v súdnom konaní. Takýto úkon

je úkonom súdu a má povahu operatívneho, neformálne prijatého opatrenia, a je preto v dispozícii súdu, čím je daná zodpovednosť súdu za efektívny postup v dedičskom konaní... Účastníkovi konania zákon nepriznáva oprávnenie podať žiadosť o odňatie veci notárovi, účastník je oprávnený podať sťažnosť na prietahy v konaní adresovanú predsedovi súdu, čo som aj urobil. S takouto žiadosťou podanou účastníkom konania by sa súd zrejme vysporiadal tak, že účastníkovi zákon takýto procesný úkon nepriznáva... Napriek vyššie uvedenému však vo fotokópii prikladám žiadosť a urgenciu ďalšieho účastníka dedičského konania – M. T., ktorá sa obrátila na predsedu Okresného súdu v Žiline dňa 14. 01. 2003, kde napadla postup Okresného súdu v Žiline a žiadosťou súdnemu komisárovi oznámila, že ak súdny komisár nemôže zo subjektívnych alebo objektívnych dôvodov dokončiť predmetné dedičské konania, že bude žiadať o pridelenie iného súdneho komisára.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa ustanovenia § 175zb ods. 1 OSP súd môže odňať vec poverenému notárovi, ak napriek predchádzajúcemu upozorneniu spôsobí zbytočné prietahy v súdnom konaní. Súd potom poverí úkonmi v konaní o dedičstve iného notára podľa rozvrhu práce.

Tvrdenie sťažovateľa, že možnosť predložiť súdu návrh na odňatie veci poverenému notárovi nie je v moci sťažovateľa, nezodpovedá zákonnému obsahu tohto ustanovenia upravujúceho postup notára v konaní o dedičstve. Keď vo veci má ísť o úkon operatívny a neformálny, umožňuje to práve rýchly a efektívny zásah do zrýchlenia rozhodovania o dedičskej veci. Sťažovateľ nepreukázal využitie tejto možnosti, ktorú mu poskytol zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Na veci nič nemení ani skutočnosť, že o takýto postup usilovala iná účastníčka konania.

Zmyslom a účelom realizácie zásady vyčerpania opravných a iných prostriedkov na ochranu základných práv a slobôd je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci, teda aj všeobecných súdov v rámci im zverených kompetencií.

Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu

subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

V danom prípade to znamená, že sťažnosť možno ústavnému súdu podať spravidla iba vtedy, ak sťažovateľ ešte pred jej podaním vyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práva poskytuje. V opačnom prípade je sťažnosť neprípustná.

Judikatúra ústavného súdu zaujala právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu - fyzickú aj právnickú. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí si uplatniť ochranu základných práv a slobôd na orgáne verejnej moci, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veciach individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Ústavný súd aj v predchádzajúcich konaniach vyslovil právny názor, že vynechanie tohto prostriedku nápravy v rámci ochrany základných práv a slobôd v dedičskom konaní sa nemôže nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd zotrváva v súlade so svojou doterajšou judikatúrou na tom, že každý sťažovateľ je pred podaním sťažnosti ústavnému súdu povinný vyčerpať všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov (III. ÚS 152/03).

Žiadosť o výmenu súdneho komisára podľa § 175zb ods. 1 OSP podľa názoru ústavného súdu poskytuje sťažovateľovi efektívny prostriedok na ochranu jeho základných práv a slobôd.

Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť odmietol pre jej neprípustnosť.

Sťažovateľ namietal aj porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ktoré však bližšie nešpecifikoval.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach.

V tejto časti ústavný súd sťažnosť odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenosť, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. augusta 2008